

PRÓBAÉRETTSÉGI • 2011. január 22.

B

KÖZGAZDASÁGI ALAPISMRETEK (ELMÉLETI GAZDASÁGTAN)

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Mellékelte lapok száma:

Pontszám**:

Javító tanár neve**:

Javító tanár elérhetősége**:

A próbaérettségi eredményét a megadott e-mail címedre fogod megkapni, így fontos, hogy ugyanazt a címed add meg, mint amivel regisztráltál. Dolgozatod megtekintésére 2011. február 8-tól lesz lehetőség. Amennyiben a javítással kapcsolatban kérdésed merülne fel, a javító tanárt keresd fel az e-mail címén keresztül, hiszen vele fogsz tudni konzultációs időpontot megbeszélni.

Fontos tudnivalók

A feladatlap összetett, amelyet a különböző feladattípusok szerint részekre bontottunk.

A kidolgozásnál vedd figyelembe a feladattípushoz tartozó *dőlt betűvel* szedett tájékoztatót is! Megoldásaidnál kövesd a feladat utasításait! Maximális pontot csak akkor adunk, ha minden részkérdésre válaszolsz. Az egyes feladatoknál feltüntettük a részmegoldásokért járó pontszámot is. A maximális pontszám 100.

Kidolgozásaidat és válaszaidat a feladatlapon kell rögzítened! Piszkozatot pótlapon készíthetsz!

Ha a megoldáshoz is szükséged van pótlapra, ezt jelöld meg az adott feladatnál!

Az ábrák előkészítésénél használhatsz ceruzát, de a végső megoldást tollal rögzítsd!

A pontos ábrázolás érdekében használj vonalzót!

A számítások elvégzéséhez nem programozható zsebszámológép használható.

Sok sikert és jó munkát kíván a Közgáz Szekció!

I. Feleletválasztás**12 pont**

Egy-egy állítás teljessé tételéhez 4 válaszlehetőséget adunk meg, de közülük csak egy helyes. A többi változat vagy csak részigazságokat tartalmaz, vagy teljesen hibás. **Válaszd ki a helyes válasz betűjelét, és írd a feladatok előtt lévő táblázatba a megfelelő sorszám alá!** Figyelem! Csak egy helyes választ fogadunk el. Nem egyértelmű, vagy egynél több megjelölés esetén nem adunk pontot.

1.	2.	3.	4.	5.	6.

- Ha egy termék kínálata az inputárak csökkenése miatt megnő, és emellett a termék iránti kereslet egy sikeres marketingkampány miatt szintén nő, biztos, hogy...
 - nő az egyensúlyi ár.
 - nő az értékesített mennyiség.
 - csökken a piaci ár.
 - csökken az értékesített mennyiség.
- Egy piacon monopólium kialakulásához vezethet, ha...
 - a termelési tényezőket csak egy vállalat birtokolja.
 - az optimális üzemméret kicsi.
 - az állam célja, hogy maximálja a piac létezéséből eredő társadalmi többletet.
 - a know-how köztudott.
- Egy technikailag hatékony eljárás
 - alacsonyabb összköltségű, mint más technológiák.
 - esetében nincs fölösleges kapacitás.
 - biztosan hatékony gazdaságilag.
 - csak hosszú távon elérhető a vállalatok számára.
- Ha egy piacon pozitív externáliát tapasztalunk...
 - a piaciilag optimális mennyiség kisebb, mint a társadalmilag optimális.
 - akkor a piac több társadalmi többletet képez, mintha nem lenne externália.
 - és $MU = MSB$, akkor $MSC > MC$.
 - akkor ennek előidézője lehet, hogy $MSB < MU$.
- Egy mind az input, mind az output piacon tökéletesen versenyző vállalat felülvizsgálta input-felhasználását, mivel azt találták, hogy jelenleg $VMP > MFC$. Melyik lehetőséget válasszák az alábbiak közül?
 - Ceteris paribus növelje inputfelhasználását.
 - Ceteris paribus csökkentse inputfelhasználását.
 - Semmit nem kell tennie, mivel így kizsákmányolja az inputot.
 - Ceteris paribus növelje a terméke árát.
- A termelési függvény csökkenő hozadékú szakaszán biztosan...
 - csökkenő az átlagtermék.
 - növekvő a határtermék.
 - növekvő az átlagtermék.
 - csökkenő a határtermék.

*Szöveges feladatok***1. Igaz-hamis állítások**

18 pont	
----------------	--

*Az alábbiakban felsorolt megállapításokról el kell döntened, hogy igazak vagy hamisak. Kérünk, hogy az állítások elé írt **I** (igaz), illetve **H** (hamis) betűvel jelezd döntésed! Áthúzott betűjeleket, vagy nem egyértelmű jelöléseket nem fogadunk el. FIGYELEM! VÁLASZODAT INDOKOLNOD KELL! Minden helyes indoklás 2 pontot ér.*

1. Egy vagyontárgy újra-beszerzési értéke a tárgy diszkontált jelenértékével egyezik meg.
2. Jóléti veszteség akkor alakul ki, ha egy tevékenység következtében a piacilag optimális mennyiség meghaladja a társadalmilag kívánatos mennyiséget.
3. Kardinális hasznosságelmélet esetén, ha a jóságok ingyenesek, de nem állnak korlátlanul rendelkezésre, a fogyasztó a telítettség pontban fog fogyasztani.
4. Ha a piaci ár megegyezik az átlagköltség függvény minimumával, a változó költségeink egy része térül csak meg.
5. Tökéletesen versenyző piacon a vállalatok hosszú távon nem realizálnak gazdasági profitot.
6. Minden számviteli költség implicit költség, de nem minden implicit költség számviteli költség.

2. Összehasonlítás

Írd le röviden a párba állított kategóriák tagjai közötti kapcsolatot az alábbiak szerint! Egyrészt add meg, hogy milyen tulajdonság alapján tartoznak össze, vagy alkotnak párt, tehát miben azonosak, másrészt legalább két szempontból különböztess meg őket egymástól!

2.1. Mi az azonosság és a különbség az alábbi fogalmak között?

5 pont	
---------------	--

Korlátolt felelősségű társaság – Betéti társaság

2.2. Mi az azonosság és a különbség az alábbi fogalmak között?

5 pont	
---------------	--

Föld – Munkaerő

3. Párosítás**6 pont**

Párosítsd össze az alábbi csoportokat a megadott szempont szerint, és töltsd ki a táblázatot!

Az alább felsorolt esetekben mekkora lesz a rugalmassági mutató (saját ár rugalmasság abszolút értéke, jövedelem rugalmasság, kereszt-ár rugalmasság) értéke?

1. Valamely másik termék árának növekedése a vizsgált termék keresletének csökkenését eredményezi.
2. A termék árának csökkentésével növelhető a termékértékesítésből származó árbevétel.
3. A fogyasztó jövedelmének növekedésével nő a keresett mennyiség, de kisebb mértékben, mint ahogy a jövedelem nőtt.
4. A Cartier nyaklánc a fogyasztó számára luxus jószág.
5. A fogyasztó jövedelmének növekedése a keresett mennyiség csökkenését eredményezi.
6. A termék 1%-os árcsökkenése 0,8%-os mennyiségnövekedést eredményez.

Az állítások sorszáma	1.	2.	3.	4.	5.	6.
A rugalmassági mutató értéke						

A rugalmassági mutató értékét a következő módon jellemezzük:

- a) A mutató értéke nagyobb, mint nulla, de kisebb, mint egy.
- b) A mutató értéke nagyobb, mint egy.
- c) A mutató értéke kisebb, mint nulla.

4. Elemző, értékelő feladat

6 pont	
---------------	--

Az alábbiakban egy bizonyos gazdasági esemény hatásait kell értékelned. Írj egy-egy szavas szöveges választ a kipontozott részbe, majd a mondatot egészítsd ki helyes állítással! (Javasoljuk, készíts ábrát a megoldáshoz.)

Mosi vállalata fülbevalókat készít és értékesít. A fülbevalók piaca tökéletesen versenyzőnek tekinthető. Az elmúlt időszakban egy divatmagazinban megjelent cikk szerint a fülbevaló az új szezon leghangúlyosabb ékszere, így a kereslet (valamint ezáltal a piaci ár) nagymértékben növekedett a művész nő nagy öröme, hiszen eddig veszteségesen termelt (q_0). A megemelkedett áraknak köszönhetően jelenleg nyereséget realizál (q_1).

1. A vállalat korábbi termelése (q_0) , mint az új ár melletti termelése (q_1).
2. Az árváltozást követően q_0 termelés mellett a határbevétel, mint a határköltség.
3. Az új optimum (q_1) mellett az átlagköltség és az átlagos változó költség különbsége, mint a korábbi (q_0) termelés mellett. Ennek oka, hogy a vállalat átlagos fix költsége
4. Az összes bevétel mértékben nő, mint az összes költség.
5. Az új piaci ár, mint az új optimumhoz tartozó átlagköltség.

II. Számítási és grafikus feladatok**10 pont**

Az egyes feladatoknál megfogalmazott pontos utasítás szerint járj el: végezd el a szükséges számításokat, és/vagy készítsd el a feltételekhez illeszkedő ábrákat és jelöld meg válaszaidat a feladatban szereplő részkérdés sorszámaival! A számítási feladatoknál nem elegendő az eredmények felírása; a számítás elméleti alapjait, az alkalmazott képleteket is rögzítsd a feladatlapon!

5. feladat

L	Q	MP _L	AP _L	TC	FC	MC	MFC _L	MRP _L
0	0			11100				
5	100			13200				
10		40		15300				
15	600			17400				
20			35	19500				
25	760			21600				
30				23700				
35	850	8		25800				

- Töltsd ki a táblázat hiányzó értékeit, ha tudjuk, hogy a vállalat 420 egység bért fizet a munkásoknak és a termék ára 7 egység!
- Mekkora lesz az alkalmazott munkás létszám nagysága, ha a vállalat a profitját maximalizálja!

6. feladat

12 pont	
----------------	--

Dávid úgy dönt, hogy vállalkozásba fog: beszédek fog írni rendelésre (szülinapra, karácsonyra, év végére, valamint köszöntő és köszönő beszédek). Ezen a piacon a vállalkozása jelenleg egyedülálló, így a piaci igényeket egymaga elégíti ki. A beszédek iránti kereslet: $D: Q = 2000 - 2P$. Dávid költségei az alábbi függvényekkel jellemezhetők:

$$TC = 100Q + Q^2 + 10000 \text{ és } MC = 100 + 2Q.$$

- Mennyi beszédet ír Dávid és milyen áron értékesíti?
- Mennyi beszédet írna és milyen áron értékesíteni, ha a beszédírás-piac versenyzővé válna?
- Mennyivel változna a fogyasztói többlet?

7. feladat

8 pont	
---------------	--

A Leesett kiadvány piacán három KG-s diák, Bözsi, Mari és Teri jelenik meg saját, Leesett iránti keresletével (csak ők nem vettek az év folyamán még kiadványt...). Hármuk egyéni keresleti függvénye a következő alakban írható fel:

$$d_1 : q_1 = 200 - 0,5P$$

$$d_2 : q_2 = 150 - 0,25P$$

$$d_3 : q_3 = 50 - 0,25P$$

- a) Írd fel függvény alakban a piaci keresleti függvényt, majd ábrázold is!
- b) Ha tudjuk, hogy Leesett a KG Szekció az $S : Q = -200 + \frac{5}{4}P$ kínálati függvénnyel kínálja, akkor mennyi lesz az egyensúlyi ár és mennyiség a piacon?

8. feladat

8 pont	
---------------	--

Az SG táborban az egyik diák pizzára és kólára költi az összes zsebpénzét. Tudjuk, hogy a lurkó zsebpénze 3000 Ft, egy szelet pizza ára 150 FT, illetve, hogy ha az összes zsebpénzét kólára költené, akkor 10 üveggel tudna vásárolni belőle. A diák hasznossági függvénye: $U = k \cdot p$ és optimális esetben az $U = 50$ egyenletű közömbösségi görbén fogyaszt.

- Írd fel a diák költségvetési egyenesét!
- Hogy alakul az optimális választása?
- Mennyivel változna a hasznossága, ha még kapna ajándékba két szelet pizzát?

9. feladat

10 pont	
----------------	--

Egyik este Gyuri azon gondolkozott, hogy a gondos, becsületes munkával megszerzett pénzét vajon mibe fektesse bele. Raszta, országos ivócimborája két befektetési lehetőséget ajánlott:

Az első lehetőség egy párt alakítása volt. Ez azonban nagyon költséges dolog számára. Először is 10 millió forintot kellett letétbe helyeznie, hogy elnyerje a pártház bérleti jogát. Ezt az összeget Gyuri már nem fogja visszakapni. Bevételeinek 5%-át kell évente bérleti díjként fizetnie. Tudjuk, hogy Gyuri 4 évre tervezi működését. Az első évben 25, a második és harmadik évben 24, a negyedik évben pedig 45 millió forintba tesz szert.

A második lehetősége pedig az, hogy aranyat vásárol a pénzéért. Az arany 100 millió forintba kerül, amit Dikkensztől vesz. Az aranyat 4 év után vásárolják vissza tőle, ugyanúgy 100 millió forintért. Gyurinak azonban jelentős kiadásai vannak, hogy aranyát biztosítani tudja. Ez éves szinten 10 millió forint kiadást jelent neki. Gyuri azonban minden évben ilyen-olyan ügyletek árán, de jövedelemhez jut az aranyból. Az első évben 50, a második évben 42, a harmadik évben 26, a negyedik évben pedig 50 millió forintba tesz szert.

Tudjuk továbbá, hogy bármelyik befektetést is választja, évente 15% -ot kell fizetnie bevételeiből, azért hogy népszerűsége fennmaradjon. A piaci kamatláb pedig 9%.

Vajon Gyuri melyik lehetőséget fogja választani? Válaszod számítással indokold!